सत्य समाचारको संजाल
संजाल Daily
जि.प्रशा.का, पर्सा दर्ता नं. :- ३१२/२०७९/०८०
Sanjal National Daily
राष्ट्रिय दैनिक
वर्ष : १ अंक : ०१७ २०७९ साल भाद्र ३० गते बिहिवार Thursday 15 September, 2022 पृष्ठ : ४ मूल्य रु. ५/-

गहवामाई मन्दिरको सौन्दर्यीकरण अन्तिम चरणमा

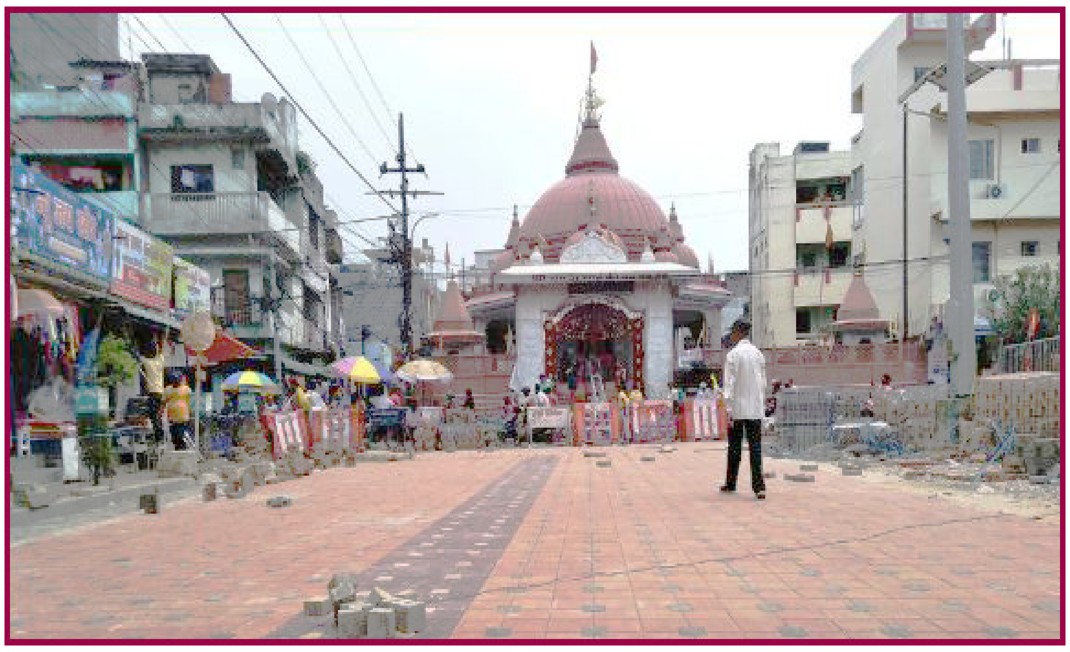

संजाल सम्वादाता
वीरगंज, २९ भदौ ।

वीरगंजस्थित गहवामाई मन्दिर क्षेत्रको सौन्दर्यीकरण अन्तिम चरणमा पुगेको छरु। वीरगन्ज महानगरको प्रमुख शक्तिपीठ गहवामाई मन्दिर क्षेत्रको सौन्दर्यकींरणको माग महानगरवासीले गर्दै आएका थिएरु। यहाँ दसैंमा ठूलो मेला लाग्छरु। हाल वीरगन्ज महानगरले ८० लाख रुपैयाँ लागतमा उपभोक्ता समितिमार्फत मन्दिर सौन्दर्यकरण थालेको होरु। निर्माण कार्य करिब अन्तिम चरणमा पुगेको महानगर प्रमुखका प्राविधिक सल्लाहकार प्रकाश अमात्यले जानकारी दिएरु। 'घटस्थापनाअघि नै सम्पन्न गर्ने गरी धमाधम काम भइरहेको छ,' उनले भनेरु।मन्दिरको चारै दिशामा रहेको सडकमा करिब ४ सय मिटर क्रंक्रिट ब्लक पेवर्स लगाउने काम भइरहेको उनले बताएरु। तीन दिशाको सडकको काम करिब सम्पन्न भइसकेको छ । त्रिभुवन राजपथसँग जोडिएको पश्चिम दिशाको सडकको काम हाल भइरहेको छरु। यो सडकमा रंगोली निर्माण भइरहेको उनले बताएरु। यसबाहेक फुटपाथमा नयाँ कर्भ स्टोन तथा छेउका नालामा स्ल्याब हालेर छोप्ने काम पनि भइरहेको उनले बताएरु। 'गहवामाई मन्दिर क्षेत्र वीरगन्जको मुटु हो, यो क्षेत्र सुन्दर बनाएर महानगरमा आउने पाहुनाले पनि प्रशंसा गर्ने खालको वातावरण हुनुपर्छ भन्ने हाम्रो सोच हो,' अमात्यले भने, 'पहिलो चरणको निर्माण सम्पन्न भइसकेपछि दोस्रो चरणमा महानगरको मुख्य सडकबाट मन्दिरतर्फ जाने सडकको मुखमै रेलिङ र चेन लगाएर उक्त सडकमा सवारीसाधनको आवागमन रोक्ने र सडकछेउ विश्रामका लागि केही बेञ्च पनि राख्ने योजना छरु।'त्यसपछि, मिनाबजार, पूर्वतर्फको ३ नम्बर र दक्षिणतर्फको २ नम्बर सडकबाट पनि सवारीसाधनको आवागमन र फुटपाथमा व्यापार गर्नेलाई रोक लगाई उक्त क्षेत्रलाई खुला राखेर सर्वसाधारणलाई आवागमनमा राहत दिने र मन्दिरको वरपरको क्षेत्रकै शोभा बढाउने योजना रहेको उनले बताएरु। योजनामा उपभोक्ता समितिको पनि १० प्रतिशत योगदान रहेको अमात्यले जानकारी दिएरु।

बारामा ९ जनामा डेंगु संक्रमण

संजाल सम्वादाता
बारा, २९ भदौ ।

बारामा नौ जनामा डेंगु संक्रमण देखिएको छ । जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालयका अनुसार २८ जनाको रगत परीक्षण गर्दा नौ जनामा संक्रमण देखिएको हो । संक्रमित हुनेमा कलैयामा उपमहानगरपालिकाका पाँच, सिम्रौनगढका दुई, कोल्हवी नगरपालिका र आदर्शकोतवाल गाउँपालिकाका एकरएक जना रहेका छन् । संक्रमितमध्ये केही काठमाडौंबाट फर्किएका र केही जिल्लामै बसोबास गर्ने रहेका छन् । अस्वस्थ भई अस्पताल पुगेका बिरामीमा डेंगुको लक्षण देखिएपछि अस्पतालले परीक्षणका लागि जनस्वास्थ्य कार्यालय पठाएको थियो । जनस्वास्थ्य कार्यालयका निमित्त प्रमुख रामनरेश यादवले पछिल्लो एक सातायता गरिएको परीक्षणमा नौ जना संक्रमित देखिएको बताए । यादवले कार्यालयसँग सम्पर्कमा आएका बाहेक पनि जिल्लामा डेंगुको संक्रमितको संख्या रहेको बताएका छन् ।'कार्यालयको सम्पर्कमा आएकाहरुको विवरण मात्रै हामीसँग छ,' यादवले भने, 'यसबाहेक पनि अझै संक्रमित हुनसक्ने अनुमान गरेका छौं।'डेंगुको संक्रमण बढ्न थालेपछि जिल्लास्थित स्थानीय तहलाई सरसफाई र चेतनामुलक कार्यक्रम गर्न पत्राचार गर्न लागिएको यादवले जानकारी दिए । यादवले घर वरपर खाल्डो, भाडामा पानी जम्न नदिन र सरसफाईनमा ध्यान दिन आग्रह गरेका छन् । डेंगु संक्रमितलाई टाउको दुख्ने, ज्वरो आउने, वाकवाकी लाग्ने, थकान महसुस हुनेलगायतका लक्षण देखिन्छन्।

वीरगन्जमा चिडियाखाना निर्माणका लागि सरकारले दियो अनुमति

संजाल सम्वादाता
वीरगंज, २९ भदौ ।

वीरगन्ज महानगरपालिका वडा नम्बर ३२ मा सदर चिडियाखाना निर्माण हुने भएको छ । वन तथा वातावरणमन्त्री प्रदीप यादवले वीरगन्जमा सदर चिडियाखाना निर्माणका लागि मन्त्रिपरिषदमा प्रस्ताव पेश गरेकोमा सोमबार बसेको मन्त्रिपरिषद्को बैठकले उक्त चिडियाखाना निर्माणका लागि अनुमति दिएको हो । उक्त चिडियाखाना एक अर्ब एक करोड सात लाख रुपैयाको लागतमा निर्माण गरिने वन मन्त्रालयले जनाएको छ । चिडियाखाना निर्माणका लागि राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण विभागका उपमहानिर्देशक अजय कार्कीको संयोजकत्वमा आठ सदस्यीय कार्यदल समिति गठन भईसकेकोछ । उक्त कार्यदल समितिले आफ्नो प्रतिवेदन समेत मन्त्रालयमा पेश गरिसकेको छ । वीरगन्ज महानगरपालिकाको ग्रामिण भेगमा पर्ने सोलखपुर रामवनमा प्राकृतिक चिडियाखाना स्थापना गरिए यहाँ आन्तरिक तथा बाह्य पर्यटक भित्र्याउन सकिने भन्दै चिडियाखाना निर्माणका लागि उपयुक्त स्थान भएको कार्यदलको प्रतिवेदनमा उल्लेख छ । प्रस्तावित चिडियाखानाको क्षेत्रभित्र पर्ने ३१ हेक्टर अतिक्रमण हटाई त्यस क्षेत्रसँग जोडिएका सबै साझेदारी वन क्षेत्रको सिमानामा तारबार गरेर मात्र स्थापना गर्नुपर्ने, प्रस्तावित चिडियाखाना स्थापना गर्दा प्राकृतिक चिडियाखानाका साथै वन्यजन्तु उद्धार केन्द्र वन्यजन्तु प्रजनन केन्द्र निर्माण गरिने, वन्यजन्तुका लागि आवश्यक पूर्वाधार तथा उचित रोकथाम, पर्यटक व्यवस्थापनमा ध्यान दिनुपर्ने एवं जैविक विविधता

(बाँकी तेश्रो पेजमा)

सहिद परिवारलाई मधेस सरकारले दिने भनेको राहत घोषणामै सीमित

संजाल सम्वादाता
वीरगंज, २९ भदौ ।

मधेस सरकारले सहिद परिवारलाई तीन लाख रुपैयाँ राहत दिने घोषणा गरेपछि सहिद लालु भनिने रामभरोसका परिवार खुसी भएका थिएरु। बाराको सिम्रौनगढ नगरपालिका-८ कचोर्वानिवासी लालु १८ वर्षकै छँदा माओवादी द्वन्द्वकालमा मारिएका थिएरु। २०६० माघ २७ मा नेपाली सेनाको कारबाहीमा नयाँ बस्ती जंगल छेउमा उनको मृत्यु भएको थियोरु। उनको परिवारले संघीय सरकारबाट पटकपटक गरी राहतस्वरूप १० लाख रुपैयाँ पाइसकेको छरु। मधेस सरकारको घोषणापछि लालुको परिवार राहत पाउने आशमा थिए, तर घोषणाको एक वर्ष नाघिसक्दा पनि नपाएपछि उनीहरू निराश छन्रु। लालुका ६० वर्षीय बुबा जंगवीर राय यादवले राहतबाट ऋण सधाउने सोच बनाएका थिएरु। 'राहत नपाएपछि निराश छौं,' उनले भने, 'ऋणको चपेटामा परेर तनावमा छौंरु।' खेत जति महाजनको नाममा रजिस्ट्रेसन पास गरेर ऋण लिएकाले त्यसको ब्याज तिर्दै हैरानी खेप्नुपरेको उनले बताएरु। 'धेरै सहिद परिवारले राहत पाइसके, आफूले पाएको छैन,' उनले भने, 'राहत पाएको भए ऋण सधाउँथेरु।'यस्तै सेनाकै कारबाहीमा सिम्रौनगढ-६ अमृतगन्जका माओवादी कार्यकर्ता अच्छेलाल कुसवाहा घरनजिकको नहर छेउमा २०६० पुसमा मारिएरु। उनको परिवारले संघ सरकारबाट राहत पाइसके पनि मधेस सरकारबाट पाएको छैनरु। अच्छेलालका छोरा कुन्दनले भने, 'राहत वितरणमा

(बाँकी तेश्रो पेजमा)

बाराको जीतपुरसिमरा उपमहानगरमा परीक्षा पुस्तिका जाँच्दै नजाँची विद्यार्थीलाई अंक

संजाल सम्वादाता
बारा, २९ भदौ ।

बाराको जीतपुरसिमरा उपमहानगर भित्रका सामुदायिक नमुना विद्यालयहरुले परीक्षा पुस्तिका जाँच्दै नजाँची विद्यार्थीलाई अंक दिने गरेको खुलेको छ । उपमहानगरका प्रमुख राजन पौडेल सहित शिक्षा महाशाखाको टोलीले गरेको निरीक्षणमा नमुना विद्यालयसहित अन्य ५ बिद्यालयले परीक्षा पुस्तिका जाँचै नगरी मनपरी ढंगले अंक दिएको खुलेको हो । शिक्षकहरु आफैंले मनोमानी ढंगले विभिन्न विषयमा अंक लेखेर उपमहानगरको शिक्षा महाशाखालाई बुझाउने गरेको खुलेको प्रमुख पौडेलले बताए। नमुना माध्यमिक विद्यालय, बकुलियाले परिक्षा सकिएको छ महिनासम्म सुरक्षित राख्नु पर्ने उत्तरपुस्तिका कवाडीमा बिक्रि गरेको पनि खुलेको छ । उतरपुस्तिका दराजमा थन्क्याएको अनुगमन टोलीले फेला पारेपछि उपमहानगरका अन्य सामुदायिक विद्यालयमा समेत यस्तै हुने गरेको आशंका गरिएको छ । नेपाल राष्ट्रिय नमुना माध्यमिक विद्यालय, बकुलिया र नेपाल राष्ट्रिय माध्यमिक विद्यालय छातापिपराका शिक्षकहरुले कक्षा ८ को परीक्षाको उत्तरपुस्तिका दराजमा राखेको र उत्तरपुस्तिका जाँचै नगरी हचुवामा

(बाँकी तेश्रो पेजमा)

संजाल राष्ट्रिय दैनिकका लागी

प्रकाशक : कृष्णा कुमार श्रीवास्तव
प्रधान म्पादक : आर.सी . यादव
सम्पादक : एस. प्रजापति
सह-सम्पादक : रंजित यादव
कम्प्युटर अपरेटर : रंजित यादव (९८१४२३२७०२)
सम्पर्क नम्बर : ९८१६२४३५९०/९८१४२३२७०२
सम्पर्क कार्यालय : वीरगंज - १७
मुद्रक : पौडेल अफसेट प्रेस, वीरगंज

sanjaldaily@gmail.com

सम्पादकीय.............

स्वतन्त्र उम्मेदवार

राजनीतिक दलले राम्रो काम नगरेको प्रतिक्रिया स्वरुप जनताले जिताएका स्वतन्त्र उम्मेदवार हुन् भन्नेमा आशंका छैन । तर, दलहरुले विजयी उम्मेदवारलाई असहयोग गरेर बदला लिदैछन् । उता, मतदाताहरु दलविरुद्ध संगठित भएर जाइलाग्ने तयारीमा छन् । राजनीतिक दलहरुले जनताको आशय बुझेर 'अब हामी इमान्दार हुन्छौं' भनेर प्रकट होइदिए हुन्थ्यो भन्ने सोच पूरा हुनसकिरहेको छैन । स्थायी समाधान राजनीतिक दलकै नेतृत्व हो भन्नेमा कसैलाई आशंका पनि छैन । मेयर साम्पाङले समस्यामा परेका स्थानीय बराह सहकारीमा रकम जम्मा गर्ने वचतकर्ताहरुलाई 'मलाई सोधेर बचत गरेको हो र रु' भन्ने अभिव्यक्ति दिएर मतदातालाई लज्जित बनाएका छन् ।

उनको जबाफका कारण आक्रोशित बनेको भीडले उनी विरुद्ध नाराबाजी गर्दै कार्यकक्षको झ्यालको सिसा समेत फुटाइदिएको छ । धरानको बराह बचत तथा ऋण सहकारीमा 'राम्रो ब्याज पाइने' लोभले ठगिएका सेवाग्रहीप्रति उनको व्यवहार अपेक्षित थिएन । सहकारीले केही महीनादेखि बचतकर्ताको सावाँ र ब्याज फिर्ता गर्न छाडेपछि पीडितहरू लगातार आन्दोलनमा छन् । बराह सहकारीबाट पीडितहरू 'बराह सहकारी पीडित संघर्ष समिति' गठन गरेर आन्दोलित छन् । संघर्ष समितिको प्रारम्भिक हिसाब अनुसार, करीब १३ हजार बचतकर्ताको आठ अर्बभन्दा बढी रकम सहकारीले फिर्ता गरेको छैन । देश संघीयतामा गएपछि स्थानीय सहकारीको दर्ता, नियमनदेखि खारेज गर्नेसम्मको अधिकार स्थानीय सरकारले पाएको छ । संविधानले दिएको अधिकार प्रयोग गर्दै धरान उपमहानगरपालिकाले 'सहकारी ऐन २०७५' समेत जारी गरेको छ । सोही ऐन अनुसार, न्याय माग्दै उनीहरूले धरानका मेयर साम्पाङसँग पनि गुनासो गरे । मेयर साम्पाङले 'तोडफोड गरेको' भन्दै प्रहरीमा जाहेरी दिए । त्यसपछि संघर्ष समितिका अगुवाहरु पक्राउ परेका छन् । ऐनको दफा १०४ मा सहकारी क्षेत्रमा सुशासन, विकास, प्रवर्धन, बजारीकरणजस्ता कार्यमा सहयोग र समन्वय गर्न नौ सदस्यीय सहकारी विकास समिति गठन गरिने उल्लेख छ । तर, मेयर साम्पाङले सहकारी विकास समिति गठन गरेका छैनन् । सहकारीको नियमन गर्ने अधिकारक्षेत्र उपमहानगरको भए पनि मेयर साम्पाङले क्षेत्राधिकार नबुझ्दा समस्या भएको देखिन्छ ।

विगत २०४३ सालयता धरानका करीब ५० सहकारी संस्थाले बचतकर्ताको अर्बौं रकम डुबाइसकेको बुझिएको छ । पहिला सहकारीको नियमन गर्ने छुट्टै निकाय रहँदा समेत अपचलन हुने गरेकोमा अहिले स्थानीय तहलाई जिम्मा दिंदा झनै समस्या बढेको देखिन्छ । स्थानीय तहमा राजनीतिक प्रभाव बढी हुन्छ । त्यसैले स्थानीय तहले सहकारी नियमन गर्न सक्दैन कि भन्ने आशंका बढेको छ । यस प्रकारको आशंका सही सावित नहोस्, हाम्रो शुभकामना छ । असफलताका लागि बालेन साह र हर्क साम्पाङजस्ता जनताले पत्याएका व्यक्तिको व्यवहार पनि मृदुल नहुनु कारक हुनसक्छ । पछिल्लो समय एकले अर्कोलाई होच्याउने र गाली गर्नेसम्मका काम उनीहरुबाट हुनथालेका छन् । दुवै मेयर आजका मितिसम्म खटेर जनसेवा गरिरहेका छन्, उनीहरुको मेहनत सदा प्रशंसनीय छ । साथमा बोली-वचन पनि नरम र सम्मानजनक हुनु आवश्यक छ । तर जनप्रतिनिधिहरुको यस्तै व्यवहार रहने हो भने मुलुकमा संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र नै असफलतातिर धकेलिने खतरा बढ्नेछ ।

पेट्रोलियम पदार्थ र ग्यासको वैकल्पिक उपायहरू

-ज्ञान बायुङ राई

पछिल्लो समयमा नेपालमा पेट्रोलियम पदार्थ र ग्यासको प्रयोग अत्यधिक मात्रामा बढेको हुनाले नेपालको अर्थतन्त्रलाई नै थला पार्ने काम भएको छ । नेपालको अर्थतन्त्रमा व्यापार घाटा गराउने र मुद्रास्फीति गराउने यो प्रमुख कारकमध्ये एक बनेको छ । जब भौतिक विकास उत्कर्षमा पुग्यौं, तब यो वस्तु अपरिहार्य बन्दै गयो । हाम्रो देशमा पनि पेट्रोलियम पदार्थ र ग्यासको खानी त छ तर, उत्खनन् गर्दा मुनाफा हुन नसक्ने हुनाले र प्राविधिक व्यवधान भएको हुनाले उत्खनन् हुन नसकेको बुझिन्छ । नेपालको सन्दर्भमा पेट्रोलियम पदार्थ तथा ग्यासको मूल्य वृद्धि नेपाल राष्ट्र बैङ्कले जारी गरेको प्रारम्भिक मूल्य तथा वित्तीय संस्थाहरूले सिर्जना गरेको साख मुद्राको आपूर्ति वृद्धिले घाटाको सरकारी वित्त व्यवस्थाले जनसङ्ख्या वृद्धिले, कर कटौतीले, वैदेशिक ऋण, लगानी तथा सहायताले, पुँजीलागत वृद्धिले, ब्याजदर वृद्धिले र प्राकृतिक प्रकोपले भएको होइन ।

अर्कोतिर देशमा अस्थिरता भएकोले र नेपालीको क्रयशक्ति वृद्धि भएकोले पनि होइन । नेपाल सरकारले नेपाल आयल निगमले आयात गरेको पेट्रोलियम पदार्थमा ६ शीर्षकमा ६५ रुपैयाँ ६१ पैसा कर लगाएको छ । जसमा २५।२३ रुपैयाँ सवारी भन्सार तथा प्रज्ञापन शुल्क, ४ रुपैयाँ सडक मर्मत कर, १।५ रुपैयाँ प्रदूषण कर, पूर्वाधार शुल्क, २२।८९ रुपैयाँ मूल्य अभिवृद्धि कर र १।९९ रुपैयाँ मूल्य स्थिरीकरण कोष शुल्क लिँदै आएको छ ।

नेपाल आयल निगमले आई।ओ।सी। सँग बर्सेनि घाटामा व्यापार गरिरहेको छ । नेपाल आयल निगम अर्बौं घाटामा भए पनि जस पाउने काम गर्न सकेको छैन । अर्कोतिर, नेपाल आयल निगम डेफिसिएटमा भएर पनि बर्सेनि अफ्नो कर्मचारीलाई बोनस, भत्ता र अतिरिक्त सेवा सुविधा उपलब्ध गरिरहेको छ । अन्तर्राष्ट्रिय मूल्य मान्यताअनुसार कर्मचारीलाई बोनस भुक्तानी गर्नुलाई त्यो कर्पोरेशन सरप्लसमा गएको हुनुपर्छ तर, नेपाल आयल निगमले बोनस र अतिरिक्त सेवा सुविधा भुक्तानी गरिरहेको बुझिन्छ ।

उच्च करको दरले गर्दा नेपालीको ढाड सेकिएको देखिन्छ । नेपाल विकासशील देश हो । नेपालको छिमेकी देशहरूले द्रुत गतिमा विकास र प्रगति गरिरहेको देखिन्छ भने नेपालमा आफ्नो राजधानी उपत्यकाको समेत व्यवस्थित गर्न सकेको देखिँदैन । नेपालमा अझै पनि आधारभूत कुराहरूको विकास र विस्तार गर्न बाँकी नै छ । त्यसैले उद्योग तथा कलकारखाना, जलविद्युत्, यातायात, खानेपानी, सञ्चार, स्वास्थ्य, शिक्षा, कृषि, उत्खनन्, सडक, सहर आदिको निर्माण, उत्थान र विस्तार गर्नु अपरिहार्य छ ।

यो उल्लेखित पूर्वाधारहरूको निर्माण गर्दा फेरि पनि अत्यधिक मात्रामा पेट्रोलियम पदार्थ तथा ग्यासको प्रयोग हुनेछ । अहिले मात्र पेट्रोलियम पदार्थ तथा ग्यासको उच्च मूल्य भएको होइन । विभिन्न घटनाक्रम र कालखण्ड अध्ययन गर्दा कुनै कालमा अत्यधिक मूल्य वृद्धि र कुनै कालमा मूल्य कम पनि भएको पाइन्छ । जसमा सन् १९९३ मा पेट्रोलियम पदार्थको मूल्य अत्यधिक वृद्धि भएको थियो । यसै क्रममा सन् १९७४ तिर ३००५ सम्म मूल्य वृद्धि भएको थियो । संसारमा सङ्कट पैदा भएको थियो । अहिलेको अवस्थामा पेट्रोलियम पदार्थ तथा ग्यास विना कुनै पनि गतिविधि गर्न सहज हुँदैन ।

जब क्अयततष्कज ऋजझष्कत - ब्कभक थ्यगलन ले सन् १८४७ मा पेट्रोलियम पदार्थ र ग्यास पत्ता लगाएस त्यो समयमा धमाधम पूर्वीय र पश्चिमी मुलुकहरूले भौतिक विकास र विस्तार गरिरहेका थिए । त्यसैले पेट्रोलियम पदार्थ तथा ग्यासको बजारीकरण गर्नुलाई उचित समय भयो, उचित मूल्य पायो । उचित वस्तु भयो । अन्ततः अपरिहार्य कोमोडिटी हुन पुग्यौं ।

पछिल्लो समयमा खोज तथा अनुसन्धान गर्दा पेट्रोलियम पदार्थ तथा ग्यासको खानी रित्तिने निश्चित छ भनेर वैज्ञानिकहरूले भनेका छन् । वैज्ञानिकहरूका अनुसार सन् २०५२ देखि खानी रित्तिने अनुमान गरिएको छ । वैज्ञानिकहरूका अनुसार यो पृथ्वीमा पेट्रोलियम पदार्थ र ग्यासको इतिहास सन् ३४७ देखि अहिलेसम्म रहेको पाइन्छ । त्यसैले जुन-जुन देशको रेभेन्यु पेट्रोलियम पदार्थ र ग्यासमा निर्भरता छ, त्यो देशहरूले विगत ३-५ वर्षा पहिला बाट बिजिनेस डाइभर्सिफाइ गरिरहेका छन् । नेपालको १२ औं राष्ट्रिय जनगणनाले प्रकाशन गरेको तथ्याङ्क हेर्दा नेपालको कुल जनसङ्ख्या २ करोड ९२ लाख ९२ हजार ४ सय र ८० जना छ । जनसङ्ख्या वृद्धिदर मात्र ०।९३ ५ अथवा करिब १ ५ को हाराहारीमा देखिन्छ तर, अर्कोतिर नेपालीको जनसङ्ख्या खासै वृद्धि नभए तापनि पेट्रोलियम पदार्थ र ग्यासको उपभोग उच्चतम् बिन्दुमा पुगेको छ । नेपालको ट्रेड डेफिसिएट गत सालभन्दा करिब २४।९४५ ले बढेको छ । यो जेनेरिएट गर्ने प्रमुख कारक तवमध्ये पेट्रोलियम पदार्थ र ग्यास पनि हो । नेपालमा पेट्रोलियम पदार्थ र ग्यासको वैकल्पिक समाधान खोज्नु अपरिहार्य भैसकेको देखिन्छ । जसमा विद्युतीय सवारी साधन र चुला प्रयोगमा ल्याउने, नवीकरणीय इनर्जीको प्रयोग गर्ने र हाइड्रोन इन्धनको उत्पादन र प्रयोग गर्ने आदि । आज आएर नर्वेले पेट्रोलियम पदार्थ र ग्यासको प्रयोग न्यून मात्र गरेको छ । न्चभभल जथमचयनभल यषि् गरी चाँडै पेट्रोलियम पदार्थ बन्द गर्ने योजनामा छ । ध्यचमि भ्ल(भचनथ ब्नभलअथ का अनुसार नेपाल पनि प्रमुख एक देशमा पर्दछ, न्चभभल ज्थमचयनभल यषि् उत्पादन गर्नको लागि ।

ओपेक अन्तर्गत रहेको देशहरूले पनि न्चभभल ज्थमचय(नभल को उबिलत धमाधम जोड्दै छन् । नेपाल सरकारले तत्काल गर्नुपर्ने अर्को उत्तरदायित्वहरू पनि निम्नलिखित छन् । नेपाल आयल निगमलाई निजीकरण गर्नुपर्ने, आई।ओ। सी। सँग आयात गर्दा जुन विभिन्न शीर्षकमा प्रत्यक्ष र अप्रत्यक्ष कर असुली गरिएको छ, जुन अन्तर्राष्ट्रिय मूल्य कम नभइन्जेल त्यो करको दरलाई घटाउने, तत्काल अम्लेखगञ्जदेखि काठमाडौंसम्म पेट्रोलियम पदार्थको पाइप लाइन जोड्ने किनकि करिब ७०-८० लाख उपत्यमा जनसङ्ख्या रहेको छ । पेट्रोलियम पदार्थमा अझै पनि मिसावट गरिन्छ भनेर अनौपचारिक कुराहरू सुनिन्छ र मिसावट र चुहावट नियन्त्रण हुन्छ । त्यसैले मिसावट भएको पेट्रोलको प्रयोगबाट अर्को थप मेसिनरी समस्याबाट पनि गुज्रिनु परेको छ । यसको प्रतिकूल असर सबैलाई पर्नेछ ।

बाराको आधाभार र पसाहा जंगल क्षेत्रमा यौनजन्य कृयाकलापमा संलग्न ५ महिला पक्राउ

संजाल सम्वादाता
बारा, २९ भदौ ।

पूर्वपश्चिम राजमार्ग अन्तर्गत पर्ने बाराको आधाभार र पसाहा क्षेत्रको जंगल छेउको सडकमा बसेर यौन जन्य क्रियाकलापमा संलग्न ५ जना महिलालाइ प्रहरीले नियन्त्रणमा लिएको छ ।

प्रहरीले यौन कृयाकलापमा संलग्न रहेको आरोपमा नियन्त्रणमा लिएका ती महिला भारतीय नागरिक हुन् । आधाभार र पसाहा क्षेत्रको जजंगल छेउको सडकमा बिहान १० बजेदेखि साँझ ४-५ बजेसम्म सवारी रोक्ने र चालक जंगल पस्ने क्रम चलिरहन्छ ।

प्रहरीका अनुसार उनीहरु यसरी यौन जन्य क्रियाकलापमा संलग्न हुने गरेका छन् । जंगलमा घाँस दाउरा खोज्ने बहानामा ट्रक तथा मोटरसाइकल चालकसँग पैसा लिएरै यौनजन्य क्रियाकलाप हुने गरेको पाइएको छ । सीमावर्ती भारतीय राज्य बिहारका विभिन्न जिल्लाबाट आउने महिलाले धेरै वर्षदेखि यस्तो गतिविधि गर्दै आएको दावी प्रहरीको छ । कतिपय महिलाले रक्सौलबाट भन्सार छलेर कपडा ल्याई हेटौंडामा छोड्ने र फर्कदा राजमार्ग क्षेत्रमा बस्ने गरेको पनि पाइएको प्रहरीले जनाएको छ । जंगल क्षेत्रमा यौनजन्य क्रियाकलाप हुने गरेको जनगुनासो आएपछि प्रहरीले कारबाही थालेको हो ।

पक्राउ परेका ती महिलाई हिरासतमा राखेर अनुसन्धान गरिरहेको जिल्ला प्रहरी कार्यालय बाराले जनाएको छ । जंगलमा यौनजन्य क्रियाकलाप हुने गरेको गुनासो आएपछि नियन्त्रणका लागि अभियान थालिएको इलाका प्रहरी कार्यालय सिमराका प्रमुख प्रहरी नायब उपरीक्षक युवराज तिमिल्सिनाले बताए । 'घाँस दाउरा गरिरहे जस्तो देखिन्छ ।

पक्रने आधार नै नहुने । यसो सोधपुछ गर्न खोज्दा जंगलै जंगल भाग्ने गर्थे' उनले भने, 'यसपटक शंकास्पद गतिविधि गरिरहेको अवस्थामा दुई पटक गरेर ५ जनालाई पक्राउ गर्न सफल भयौं ।

डेंगीबाट बच्ने उपायहरू:
१.पूरै शरिर ढाक्ने लुगा लगाउने ।
२.घरको झ्याल ढोकामा लामखुट्टे नछिर्ने जाली हाल्ने ।
३.बिहान, दिउँसो, राती जुनसुकै बेला झुल लगाएर मात्र सुत्ने.
४.पानी जम्न सक्ने ठाउँमा पानी जम्न नदिन नियमित सफा गरौं ।
५.आफ्नो घर वरिपरि, कार्यस्थल र सार्वजनिक ठाँउहरूमा पानी जम्न नदिने ।
परवानीपुर गाउँपालिका,बारा

डेंगीबाट बच्ने उपायहरू:
१.पूरै शरिर ढाक्ने लुगा लगाउने ।
२.घरको झ्याल ढोकामा लामखुट्टे नछिर्ने जाली हाल्ने ।
३.बिहान, दिउँसो, राती जुनसुकै बेला झुल लगाएर मात्र सुत्ने.
४.पानी जम्न सक्ने ठाउँमा पानी जम्न नदिन नियमित सफा गरौं ।
५.आफ्नो घर वरिपरि, कार्यस्थल र सार्वजनिक ठाँउहरूमा पानी जम्न नदिने ।
महागढीमाई नगरपालिका, बारा

अन्तराष्ट्रिय समाचार

एक महिनामा ८३ हजारभन्दा बढीले वैदेशिक रोजगारीमा जानका लागि पहिलो श्रम स्वीकृति

एक महिनामा ८३ हजार भन्दा बढीले वैदेशिक रोजगारीमा जानका लागि पहिलो श्रम स्वीकृति लिएका छन् । वैदेशिक रोजगार विभागको तथ्याङक अनुसार चालु आर्थिक वर्षको साउन महिनामा ८३ हजार ६५८ जनाले पहिलो श्रम लिएका हुन् । विभागका अनुसार ७५ हजार ७६९ जना पुरुष र ७ हजार ८८९ जना महिलाले युरोप र खाडी मुलुकमा जानका लागि पहिलो श्रम लिएका हुन् । विभागबाट श्रम लिएकाहरुमध्ये सबैभन्दा बढि कामदारहरुले मलेसियाका लागि श्रम स्वीकृति लिएका छन् । यस अवधिमा मलेसियाका लागि पहिलो श्रम स्वीकृति लिनेको संख्या ५४ हजार ४५२ जना रहेका छन् । त्यस्तै, पहिलो श्रम स्वीकृति लिएकामध्ये विभिन्न मेनपावरबाट बहराइन जानका लागि ७४९ जनाले पहिलो श्रम स्वीकृति लिएका छन् । त्यस्तै, अल्बानियाका लागि ७४ जनाले पहिलो श्रम स्विकृति लिएका छन् । त्यसैगरी, साइप्रस जानका लागि पहिलो श्रम स्वीकृति लिनेहरुको संख्या ४८५ रहेको छ । भने वैदेशिक रोजगार विभागबाट पहिलो लिइ क्रोयसिया जानेहरुमा २ सय जना रहेका छन् ।

जापान जान पहिलो श्रम स्वीकृति लिनेहरुको संख्या ७७, जोर्डनका लागि ८८५ सय रहेका छन् त्यस्तै, ब्रुनाइका लागि पहिलो श्रम स्विकृति लिनेको संख्या ३०९ जना र हङकङका लागि पहिलो श्रम स्वीकृति लिनेको संख्या ७५ र हेको तथ्याङकमा उल्लेख छ । विभागका अनुसार कुवेत जानका लागि पहिलो श्रम स्वीकृति लिनेहरुको संख्या ९ हजार भन्दाबढि रहेको छ । साउन महिनामा कुवेत जानका लागि ९ हजार १६९ जनाले पहिलो श्रम स्वीकृति लिएका हुन । कुवेत जानका लागि श्रम लिएकामध्ये लायन्स इन्टरनेशनल प्लेसमेन्ट सर्भिसेजबाट ६ सय जना, निल कमल ह्युम्यान रिसोर्सबाट ५ सय जना र हेका छन् । छन्, भने बाँकी अन्य मेनपावर कम्पनीहरुबाट जाने भएका छन् । त्यसैगरी ओमानका लागि पहिलो श्रम स्वीकृति लिनेहरुको संख्या ५९१ जना, कतारका लागि ४ हजार १३० जना, मौरिससका लागि २४ जना रहेका छन् । त्यस्तै, रोमानिया जानका लागि पहिलो श्रम स्वीकृति लिनेहरुको संख्या २ हजार ७५५ जना, युएइ जान पहिलो श्रम स्वीकृति लिएकाहरु ८ हजार ११० जना र साउदी अरेबिया जानका लागि पहिलो श्रम लिएकाहरु १ हजार ६८२ जना रहेको विभागको तथ्याङकमा उल्लेख छ । त्यस्तै वैदेशिक रोजगारीका लागि अन्तिम श्रम स्वीकृति लिएकाहरुमा ३७ हजार ६८० जना रहेका छन् जसमा पुरुष ३४ हजार ३०९ जन र महिला ३ हजार ३७१ जनाले अन्तिम लिएका हुन् । अन्तिम श्रम लिएका कामदारहरुमा दक्ष अर्धदक्ष, पेशागत, सिप भएका र सिप नभएका कामदारहरुको संख्या ६३ हजार ३९ रहेको छ जसमा ५६ हजार ७९७ जना पुरुष र ६ हजार २४२ जना महिला र हेका छन् । वैदेशिक रोजगारीक लागि श्रम स्वीकृति लिएकाहरुम दक्ष कामदारको संख्या १७ पेशागत कामदारको संख्या ८२ अर्धदक्ष कामदारको संख्या ४ हजार १९१, सिपयुक्त कामदारको संख्या ३८ हजार ७७ र सिप नभएका कामदारहरुको संख्या २० हजार ६७२ रहेको तथ्याङकम उल्लेख छ ।

९ जना नेपाली ११ महिनादेखि यूएईको जेलमा

यूएई : वैदेशिक रोजगारीका लागि भिजिट भिसामा दुबई आएका ९ जना नेपाली ११ महिनादेखि यूएईको जेलमा थुनिएका छन्। उनीहरूलाई अहिले फुजेरा राज्यको सेन्ट्रल जेलको ब्रोडर उड ब्लकमा राखिएको छ।यसरी जेल पर्नेहरुमा धरानका साजन राई, स्याङ्जाका शिव बहादुर थापा, ललितपुरका हिमाल श्रेष्ठ, सिन्धुलीका बुद्दी बहादुर थिङ, नवलपरासीका चोप बहादुर पुन, दोलखाका लक्ष्मण घिमिरे, सिन्धुपाल्चोकका प्रकाश भुजेल, सिन्धुपाल्चोककै बिनोद लामा र पाल्पाका सुर्य बहादुर नेपाली रहेका छन्। उद्दार गरिदिन उनीहरुले नेपाली दूताबास अबुधाबीलाई अनुरोध गरेका छन्। पत्रमा आफूहरू ११ महिनादेखि बिना कारण फुजेर जेलमा फसेको बताएका छन् आफूहरू दुबई आएपछि चिनिय नागरिकले भिसा लगाइदिन्छु भन्दै ८ महिनासम्म बन्धक बनाएको पनि पत्रमा उल्लेख गरेका छन् दुबई पुगेपछि दुबइको इन्टरनेट सिटीमा चिनियाँ नागरिकले एउट भिल्ला (घर)मा खाना बनाउने सरसफाइ गर्ने आदि काम दिएको र घर बाहिर कतै जान नदिएको उनीहरुले बताएका छन्। 'चिनियाँ नागरिक के गर्थे हामीलाई थाहा हुन्नथियो। भाग्ने कोसिस गर्दा पनि सकिरहेका थिएनौं' दूताबासलाई लेखिएको पत्रमा भनिएको छ, 'हामी निर्दोष छौं। हामीलाई न्याय दिलाइदिनुस्।' उक्त घरमा ५० जनाभन्दा बढी चिनियाँ नागरिकहरू बस्ने गरेका र जेलमा ९ जना नेपालीहरू सँगै सय जना चिनियाँ नागरिकहरू रहेको पीडितहरूले पत्रमा उल्लेख गरेका छन्। उनीहरू कसरी र कोमार्फत् चिनियाँ नागरिकको सम्पर्कमा पुगे भन्नेबारे थप जानकारी खुल्न बाँकी छ। उनीहरूलाई यूएईको साइबर कानुन उल्लङ्घन गरेको आरोपमा पक्राउ गरेको आशंका गरिएको छ। यूएईका लागि नेपाली राजदूत कृष्णप्रसाद ढकालले यस सम्बन्धमा अध्ययन भइरहेको र पीडितहरूलाई आवश्यक सहयोग गरिने बताए।

नागरिकता...

अवस्था आउन भयो । अहिले नागरिकता विधेयकमा भएको त्यही हो । यो संवैधानिक मामिलामा समेत न्यायिक परीक्षणको विषय अन्तरनिहित छ भनेर राष्ट्रपतिले सोच्न सक्नुहुन्छ ।'यसले देखाउँछ नागरिकता मामिलाको अर्को बाङ्गो बाटो । त्यसो भए नागरिकता संशोधन विधेयकमाथि आगामी साताामा के हुन्छ त ? राष्ट्रपति कार्यालयका उच्च अधिकारीहरू पनि यसै भन्न सक्दैनन् । तर, सोझो घुमाउरो भाषाको अन्तर्य चाहिं तीनमध्ये एक हुनसक्ने देखिन्छ । पहिलो, समयमै नागरिकता संशोधन विधेयक प्रमाणीकरण हुन्छ, दोस्रो १५ दिन सकिन्छ संशोधन विधेयक प्रमाणीकरण हुन्न, राष्ट्रपतिले राजिनामा दिनुहुन्छ । तेस्रो, यो अवधिमा प्रमाणीकरण पनि गर्नुहुन्न, राजिनामा पनि दिनुहुन्न ।राष्ट्रपति कार्यालय संस्थाको जिम्मेवारी, संविधानको अक्षर र भावनाका दृष्टिले असाध्यै महङ्गो तेस्रो विकल्पसम्म पुग्ने अवस्था आउन नदिन शक्तिकेन्द्रहरू बीचमा एउटा नयाँ प्रयत्न सुरु हुनसक्ने सम्भावना पनि देखिन्छ । जसले नागरिकता जस्तो मुलुकको दीर्घकालीन स्वार्थको विषयमा स्थायी समाधान पनि खोजोस् र शीतलनिवास र सिंहदरबार बीचमा देखिएको दरार पनि कम गरोस् । शीतलनिवास र बालुवाटारले अलिकति विवेकसम्मत कदम उठाए यो असम्भव पनि छैन ।

के हुनसक्छ त्यो उपाय ? कार्यकारीले नेपालमा नागरिकता मामिलाको दीर्घकालीन समाधान खोज्नुपर्छ भनेर स्वीकार गर्ने र त्यस प्रयोजनका लागि उच्चस्तरीय आयोग बनाउने । त्यसले निश्चित समयमा प्रतिवेदन दिने, त्यो प्रतिवेदनलाई आगामी संसदले आफ्नो 'बिजनेस' बनाउने ।यसले राष्ट्रपतिले संघीय संसद्मा पठाएको सुझाव माथि समेत विचार गर्ने नै हुँदा, उसले आगामी संसद्लाई नागरिकता मामिलामा गहकिलो अध्ययन सामग्री दिनसक्छ । सबभन्दा महत्वपूर्ण पक्ष यसले राष्ट्रपतिको अहिलेको जिज्ञासाको पनि सम्बोधन गर्नेछ र संशोधन विधेयक राष्ट्रपतिबाट प्रमाणीकरण हुनेछ । यसले सत्ता गठबन्धनले भन्दै आएको नागरिकता मामिलाको दिगो समाधान खोज्न पनि सघाउ पुऱ्याउन सक्छ । सत्ता गठबन्धनको एक घटक नेकपा माओवादीका नेता पुष्पकमल दाहाल र वर्तमान गृहमन्त्री बालकृष्ण खाँण स्वयंले पनि सार्वजनिक रूपमा यसको दीर्घकालीन समाधान खोज्न आगामी दिनमा अर्को कानुन ल्याउने बाचा गरेका छन् । आयोग वा कार्यदल यसको प्रस्थानविन्दु हुनसक्छ । यसो भएमा संसद्को सम्मान कायम रहनेछ, राष्ट्रपति र पाँच दलको 'इगो' समेत केही हदसम्म मालिस भई वर्तमान अन्योलले निकास पाउनेछ । नागरिकता कानुन कहिले पास होला भन्ने समाचार सुन्न पर्खिएर बसेका सरोकारवालाहरूलाई संविधान दिवसको अवसरमा यो एउटा उपहार पनि हुनेछ ।

पत्रिका मागेर होईन किनेर पढ्ने बानी बसालौं
संजाल राष्ट्रिय दैनिक

वीरगन्जमा...

शिक्षा प्रवर्द्धन तथा वन्यजन्तुको कल्याणसमेतलाई मध्यनजर गरी अन्तर्राष्ट्रिय मापदण्डअनुसार चिडियाखाना स्थापना र सञ्चालनका लागि मानवीय, प्राविधिक तथा आर्थिक स्रोतको सुनिश्चित हुने गरी प्रस्तावित चिडियाखाना स्थापना र सञ्चालन गर्नुपर्ने उक्त अध्ययन प्रतिवेदनको राय रहेको छ । प्रस्तावित चिडियाखाना स्थापनाको लागि वीरगञ्ज महानगरपालिकाको वडा नंबर ३२ को रामवन क्षेत्रमा पर्ने सवैया साझेदारी वन उपभोक्ता समूहले समेत आफ्नो साझेदारी वन क्षेत्रमा प्रस्तावित चिडियाखाना स्थापनाका लागि सहमति दिएको छ । सवैया साझेदारी वनको पूर्व सिमानामा पर्ने प्रस्तावित चिडियाखानाको क्षेत्रफल ५० हेक्टर रहेको जसमा घास बुट्यान क्षेत्रले ३९.४ हेटटर, सघन क्षेत्रले ७५ र अतिक्रमण क्षेत्रले ३.१ हेक्टर ओगटेको छ । चिडियाखानाका लागि प्रस्तावित वन क्षेत्रमा चित्तल, खरायो, दुम्सी, वन बिरालो, पुट्के बँदेल, सुँगा, मैना, गरुड र सारस पनि पाइने र उक्त क्षेत्रमा घस्रने जनावरमा कोब्रा, अण्डा खाने सर्प र मुसा खाने सर्प पनि रहने गरेकाले यहाँ चिडियाखाना बनाउन उपयुक्त रहेको राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण विभागका उपमहानिर्देशक अजय कार्कीले बताए। वीरगन्जमा चिडियाखाना निर्माण गर्ने आफ्नो वर्षौं पहिलेदेखिको सपना रहेको र अहिले आएर उक्त सपना साकार भएको मन्त्री यादवले सनमाजिक सन्जाल मार्फत प्रतिकृया दिएका छन् । उनले भनेका छन्, 'पर्यटन प्रवर्द्धन तथा आर्थिक समृद्धिका लागि अगाडि बढिरहेको छु,गृहनगर वीरग्जमा निर्माण हुने चिडियाखानाले पर्यटन प्रवर्द्धन सहित यहाका नागरिकको आर्थिकस्तरमा वृद्धि गर्ने मैले अपेक्षा लिएको छु ।

सहिद...

मधेस सरकारले विभेद गरेको छरु। कसैले पाउने कसैलेनपाउने पनि हुन्छरुरु' सबै विवरण बुझाए पनि सरकारले राहत दिन ढिलाइ गरेको उनको भनाइ छरु। लालु र अच्छेलाल जस्ता दर्जनौं सहीद परिवार अहिले मधेस सरकारको राहतको पर्खाइमा छन्रु। सिम्रौनगढ नगरपालिका-११ कै मीनादेवी नुनियाले ३ लाखमध्ये १ लाख रुपैयाँ राहत पाए पनि अझै २ लाख रुपैयाँ नपाएको बताइन्रु। उनले संघीय सरकारबाट १० लाख रुपैयाँ पाइसकेकी छिन्रु। उनका पति माओवादी कार्यकर्ता शंकर महतो नुनिया २०५९ पुस १ मा सेनाको कारबाहीमा मारिएका थिएरु। 'गत स्थानीय तहको चुनावमा माओवादीका उम्मेदवारले बढी मत नपाउँदा पार्टीका केही नेता भोट नदिएको आरोप लगाउँछन्, त्यसैले राहतको लागि पहल गरिदिएका छैनन्,' उनले भनिन्, 'घरमा दौडधूप गर्ने कोही छैनन्रु।' मधेस सरकारले गत आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को बजेटमार्फत द्वन्द्वकाल, जनआन्दोलन र मधेस आन्दोलनमा सहिद भएकालाई ३ लाख राहत दिने घोषणा गरेको थियोरु। यसबाहेक सहिद परिवारलाई गत असारदेखि नै मासिक २१ हजार रुपैयाँ भरणपोषण भत्ता दिने निर्णय प्रदेश मन्त्रिपरिषद्बाट भएको थियोरु। तर निर्णय भएको तीन महिना बित्नै लाग्दा कसैले पाएका छैनन्रु। प्रदेश सरकारको गृह तथा सञ्चार मन्त्रालयअन्तर्गत 'मधेसी सहीद प्रतिष्ठान' मार्फत भत्ता दिने जनाइएको थियोरु। प्रतिष्ठानका निर्देशक छठु चौधरीले रकम अपुगसँगै सहिद परिवार पहिचानमा समस्या भएको बताएरु। उनका अनुसार प्रदेशका ८ जिल्लाको ५ सय ३८ जना सहिदको सूची उपलब्ध भएको छ ।

बारामा ८१ जना सहिदमध्ये ५८ जनाले मात्र एक/एक लाख रुपैयाँको दरले राहत पाएका छन्रु। अरूलाई क्रमशः दिँदै जाने नीति रहेको उनको भनाइ छरु। भरणपोषणको भत्ताका लागि कागजात बुझाउन एक साताको सूचना जारी गरिएको उनले बताएरु। 'पहिला पनि दुई/तीन पटक सूचना जारी गरेका थियौं, अहिले फेरि सूचना निकालेका छौं,' चौधरीले भनेरु।

बाराको...

नम्बर दिइएको महाशाखाका अधिकृत हरिष भट्टले बताए । उपमहानगरले उक्त विद्यालयका प्रधानाध्यापक सहित बिषयगत शिक्षकहरुलाई तत्काल कारवाहीको प्रक्रिया अगाडि बढाउने जनाएको छ । स्थानीय सरकार संचालनको छैटौ वर्ष लाग्दै गर्दा बाराको स्थानीय तहहरुमा प्रमुख सहित शिक्षा शाखाको टोलीले सामुदायिक विद्यालयमा छडके अनुगमन गरेको यो पहिलो घटना हो ।

डेंगीबाट बच्ने उपायहरू:
१.पूरै शरिर ढाक्ने लुगा लगाउने ।
२.घरको झ्याल ढोकामा लामखुट्टे नछिर्ने जाली हाल्ने ।
३.बिहान, दिउँसो, राती जुनसुकै बेला झुल लगाएर मात्र सुत्ने.
४.पानी जम्न सक्ने ठाउँमा पानी जम्न नदिन नियमित सफा गरौं ।
५.आफ्नो घर वरिपरि, कार्यस्थल र सार्वजनिक ठाँउहरूमा पानी जम्न नदिने ।
फेटा गाउँपालिका,बारा

डेंगीबाट बच्ने उपायहरू:
१.पूरै शरिर ढाक्ने लुगा लगाउने ।
२.घरको झ्याल ढोकामा लामखुट्टे नछिर्ने जाली हाल्ने ।
३.बिहान, दिउँसो, राती जुनसुकै बेला झुल लगाएर मात्र सुत्ने.
४.पानी जम्न सक्ने ठाउँमा पानी जम्न नदिन नियमित सफा गरौं ।
५.आफ्नो घर वरिपरि, कार्यस्थल र सार्वजनिक ठाँउहरूमा पानी जम्न नदिने ।
वीरगन्ज महानगरपालिका , पर्सा

डेंगीबाट बच्ने उपायहरू:
१.पूरै शरिर ढाक्ने लुगा लगाउने ।
२.घरको झ्याल ढोकामा लामखुट्टे नछिर्ने जाली हाल्ने ।
३.बिहान, दिउँसो, राती जुनसुकै बेला झुल लगाएर मात्र सुत्ने.
४.पानी जम्न सक्ने ठाउँमा पानी जम्न नदिन नियमित सफा गरौं ।
५.आफ्नो घर वरिपरि, कार्यस्थल र सार्वजनिक ठाँउहरूमा पानी जम्न नदिने ।
आदर्शकोतवाल गाउँपालिका,बारा

बारामा मसानघाटको ८ बिघा जग्गा व्यक्तिको नाममा

संजाल सम्वादाता
बारा, २९ भदौ ।

बाराको जितपुर-सिमरा उपमहानगरपालिका र जिल्ला प्रशासन कार्यालय बाराको सिफारिसमा व्यक्तिको नाममा दर्ता भएको जग्गालाई मालपोत कार्यालय सिमराले पुनः सार्वजनिक ९मसानघाट० कायम गरेको निर्णयलाई उच्च अदालतले जनकपुरको अस्थायी इजलास वीरगन्जले भने उल्टाइदिएको छरु। न्यायाधीशद्वय साधुराम सापकोटा र सीताराम मण्डलको इजलासले मशानघाटको ८ बिघा ६ कट्ठा जग्गा सार्वजनिकबाट व्यक्तिको नाममा कायम गर्ने फैसला गरेको हो । २०७७ असोज २३ मा मालपोत कार्यालय सिमराले जितपुर-सिमरा-३ साविक कित्ता नं। ५९ को ८ बिघा ६ कट्ठा जग्गालाई सार्वजनिक कायम गरेको थियोरु। २०२१ सालको नापीमा कित्ता ५९ को स्रेस्ता महलमा ऐलानी मसानघाट लेखिएको छरु। उक्त जग्गा २०४७ साउन ३० मा रामचन्द्र गौतमको नाममा दर्ता भएको थियोरु। अदालतले प्राकृतिक न्यायको सिद्धान्तको हवाला दिँदै यसअघि मालपोत कार्यालय सिमराले गरेको सम्पूर्ण निर्णय बदर गरी ऐलानी मसानघाट भनी जनिएको फिल्डबुक र स्रेस्तासमेत अद्यावधिक गर्न नापी कार्यालयलाई आदेश दिएको छरु। काठमाडौं धर्मस्थलीका रामचन्द्र गौतम २०२१ सालको नापी हुँदा १४ वर्षका थिएरु। उनी बारामा आएर कसरी जग्गा भोगचलन गर्न थाले भन्ने प्रश्न उठेपछि गत वर्ष स्थानीयले विरोध गर्दै छानबिनको माग गरेका थिएरु।बाराको साविक पिप्रा सिमरा ४ 'क' को कित्ता ५९ को ६ बिघा ८ कट्ठा जग्गाधनी महल खाली भई कैफियतमा 'यो जग्गा ऐलानी मसानघाट हो' भनी तत्कालीन प्रधानपञ्च प्रभुनाथ उपाध्यायद्वारा हस्ताक्षर प्रमाणित भएको उक्त जग्गा सिमरा-२ का रामचन्द्र गौतमले २०४२ फागुन १० मा दिएको निवेदनका आधारमा २०४७ मा मालपोतले नामसारी गरिदिएको थियोरु। सिमरावासीका अनुसार गौतम २०३४ सालमा सडक कार्यालय पथलैया र २०४७ सालमा जिल्ला वन कार्यालय बारामा कर्मचारीका रूपमा कार्यरत थिएरु। गौतमले २०२१ सालदेखि बाराको मसानघाटको जग्गा भोगचलन गरेको दाबी गरेका छन्, तर उनको नागरिकतालाई आधार मान्दा २०२१ सालमा उमेर १४ वर्ष मात्रै थियो ।

स्थानीय प्रशासनको निर्देशन, वडा कार्यालयको सर्जमिन मुचुल्का मालपोत ऐन २०३४ र देवानीसंहिता २०७४ दफा ३०५ को उपदफा १ र २ का आधारमा उक्त जग्गा सरकारको नाममा दर्ता गर्ने निर्णय भएको मालपोतको मिसिलमा छ ।

सार्वजनिक जग्गाको परिभाषाभित्र पर्ने जग्गा, व्यक्ति विशेषको नाउँमा जहिले र जसरी दर्ता भए पनि स्वतः बदर गरेर सरकारी कायम गरिदिनुपर्ने कानुनी व्यवस्था मालपोत ऐन २०३४ र मुलुकी देवानी संहिता २०७४, मुलुकी देवानी कार्यविधि संहितामा छरु। उच्च अदालतको फैसलाविरुद्ध मालपोतका तर्फबाट सर्वोच्चमा पुनरावेदन गरिएको कार्यालय प्रमुख राजेन्द्रप्रसाद पौडेलले बताएरु। जितपुर-सिमरा-४ का वडाध्यक्ष ईश्वर केसीले उच्च अदालतको फैसला बदनियतपूर्ण भएको भन्दै रोष प्रकट गरेरु। फर्जी कागजपत्र प्रयोग गरी मसानघाटको जग्गा व्यक्तिको नाममा दर्ता गरिएकाले अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगमा समेत निवेदन दिइएको उनले बताए ।

दुई महिनाभित्रै पानीमा डुबेर सात जनाको मृत्यु

संजाल सम्वादाता
सप्तरी, २९ भदौ ।

सप्तरीको शम्भुनाथ(७ भगवतपुरमा बसन्त सरदारले पाँच धुर जग्गामा हालै डोजरले खनाएर सानो पोखरी बनाएका थिए। मङ्गलबार दिउँसो सोही ठाउँका ५ वर्षीय बालक सुदीपकुमार सदा साथीहरूसँगै नुहाउन गए। पौडी खेल्ने क्रममा सदा डुबे। डुबेर अचेत भएका बालकलाई राजविराजस्थित छिन्नमस्ता अस्पताल ल्याई परीक्षण गर्दा चिकित्सकले मृत घोषणा गरे। मृतकका बुवा रोजगारीका लागि विदेशमा छन्।

आमा घटनाका बेला तरकारी किन्न बजार गएकी थिइन्। घरदेखि एक सय मिटर पूर्वमा रहेको बसन्त सरदारको जग्गामा खनिएको पोखरीमा बालकको डुबेर मृत्यु भएको मृतकका सानीआमा रुन्ची सदाले बताइन्।सप्तरीमा नयाँ आर्थिक वर्षको सुरुको दुई महिनाभित्रै पानीमा डुबेर सात जनाको मृत्यु भएको सप्तरीका डिएसपी माधवप्रसाद काफ्लेले जानकारी दिए।हनुमाननगर कंकालिनी नगरपालिका(४ अर्जी टोलका जितेन्द्र सिपलियाको छोरा सात वर्षीय देबिल सिपलियाको आफ्नै पोखरीमा डुबेर भदौ ८ गते मृत्यु भयो। सप्तकोशी नगरपालिका(२ सिद्धिपुरस्थित नहरमा डुबेर मृत्यु भएको अवस्थामा राजकुमार रामका छोरा दुई वर्षीय सन्दीप राम भदौ ५ गते फेला परे। राजगढ गाउँपालिका(४ बेल्ही चपेनास्थित सार्वजनिक पोखरीमा नुहाउने क्रममा भदौ १ गते डुबेर सोही ठाउँका बिरेन्द्र मण्डलका छोरा १३ वर्षीय राजा मण्डलको मृत्यु भयो। जिल्ला प्रहरी कार्यालय, सप्तरीको तथ्यांकअनुसार भदौ महिनामा चार जना र साउन महिनामा तीन जनाको डुबेर मृत्यु भएको छ।बोदे बर्साइन नगरपालिका(८ काचनमा साउन २६ गते सोही ठाउँका मिताराम दासकी छोरी ६ वर्षीया नन्दनी कुमारी दासको नुहाउने क्रममा डुबेर मृत्यु भएको थियो। साउन २४ गते छिन्नमस्ता गाउँपालिका(४ लालापट्टीस्थित पोखरीमा डुबेर २ वर्षीय दीप पण्डितको मृत्यु भएको थियो। सोही दिन विष्णुपुर गाउँपालिका(३ बस्ने ३५ वर्षीय लल्कु भनिने शिवशंकर सदाको पोखरीमा डुबेर मृत्यु भएको थियो।सप्तरीमा डुबेर मृत्यु हुनेको संख्या बर्सेनि बढ्दो छ। जिल्ला प्रहरी कार्यालय सप्तरीका अनुसार पछिल्लो तीन वर्षको अवधिमा खोला, नदी र पोखरीमा डुबेर ५७ जनाको मृत्यु भएको छ। तथ्यांकअनुसार आर्थिक वर्ष २०७६र०७७ मा ११ जना, २०७७र०७८ मा २२ जना र २०७८र०७९ मा २४ जनाको डुबेर मृत्यु भएको छ। मृत्यु हुनेमा बालबालिका बढी छन्।

त्यसमध्ये पनि १० वर्ष मुनिका बालबालिकाको संख्या धेरै छ। गत तीन वर्षमा २१ बालक र १२ बालिका गरी ३३ बालबालिकाको मृत्यु भएको तथ्याङ्कमा उल्लेख छ। जसमा सात बालक र छजना बालिका तथा ५ वर्ष मुनिका छन्। आर्थिक वर्ष २०७९र०८० मा मृत्यु हुने सात जनामध्ये ६ जना बालक नै रहेका छन्।अभिभावकको लापरबाही, चेतनाको कमी र आफ्नै लापरबाहीका कारण पनि डुबेर मृत्यु भएको देखिन्छ, डिएसपी काफ्ले भन्छन्,यस्तो घटना बढ्दै गएका छन्।ग्रामीण भेगमा प्रशस्त संख्यामा पोखरी छन्। तराई(मधेशमा पोखरीसँगै नदी, नाला, नहर, खोला, खाल्डोमा डुबेर समेत मृत्यु हुने गरेको छ। घर नजिकैका कुलो, खाडल, पोखरीहरूमा वर्षायाममा पानी जम्मा हुने, नदीहरूमा पानीको सतह बढ्ने गर्छ। बालबालिकालाई रेखदेख गर्न गरिब परिवारका अभिभावकलाई समय नहुने गरेकाले पनि दुर्घटना बढेको उनी बताउँछन्। बालबालिकालाई नदीमा नुहाउन जान दिने, गाईवस्तु चराउन पठाउने, बाढीमा दाउरा संकलन गर्न पठाउने, माछा मार्न जाने, रेखदेख नगर्नेलगायतका कारणले बालबालिकाहरूले अकालमै ज्यान गुमाउनुपरेको छ, उनी भन्छन्(यसमा अभिभावकको कमजोरी देखिन्छ भने आर्थिक अवस्था कमजोर भएका परिवारको वाध्यता पनि छ। गर्मी बढेसँगै पोखरीमा नुहाउन जानेको सङ्ख्यामा वृद्धि हुनुका साथै पोखरीधनी र अभिभावकको लापरबाहीका कारण बर्सेनि पोखरीमा डुबेर मृत्यु हुने घटना बढेको राजविराज(८ का अरुण तिवारीको भनाइ छ।

(बाँकी तेश्रो पेजमा)

नागरिकता विधेयकमा मध्यमार्ग : सरकारले आयोग बनाउने, राष्ट्रपतिले प्रमाणीकरण गर्ने

संजाल सम्वादाता
वीरगंज, २९ भदौ ।

राष्ट्रपतिले सन्देशसहित फिर्ता पठाएको नेपाल नागरिकता ऐन २०६३ लाई संशोधन गर्न बनेको नेपाल नागरिकता (पहिलो संशोधन) ऐन २०७९ को विधेयक फेरि राष्ट्रपति कार्यालय पुगेको पनि ९ दिन नाघ्यो ।राष्ट्रपतिको सन्देशमाथि प्रतिनिधिसभामा सामान्य छलफल र राष्ट्रिय सभाको विधायन समितिमा औपचारिक छलफल भयो । तर, राष्ट्रपतिको सन्देश माथि कुनै सुनुवाइ भएन, दुवै सदनले संशोधन विधेयक जस्ताको तस्तै पास गरेर पठाए । आगामी एक हप्ताभित्रमा त्यो विधेयक राष्ट्रपतिले प्रमाणीकरण गर्नुपर्ने संवैधानिक व्यवस्था छ । तर, पछिल्ला दिनमा शीतलनिवासको सक्रियता र त्यहाँका 'म्याराथन' बैठकहरूका कतिपय सहभागीहरू संविधान बमोजिम प्रमाणीकरणको प्रक्रियाले 'सहज बाटो नसमाउन पनि सक्छ' भन्ने संकेत पाइरहेका छन् ।'नागरिकता मामिलालाई तत्कालीन राजनीतिको हतियार नबनाई यसमा दीर्घकालीन समाधान खोज्नुपर्छ भन्ने राष्ट्रपतिको मनसायलाई हदैसम्म उपेक्षा गरियो,' शीतलनिवास उच्च सूत्र भन्छ, 'राष्ट्रपतिले संसदलाई सुझाव सहित विधेयक फिर्ता पठाउनुहुन्छ, तर, पाँच दलको गठबन्धन त्यो सुझाव हेर्दासम्म नहेरी बालुवाटारबाट जस्ताको तस्तै पास गरिने धम्की दिन्छ । यो संसद् र राष्ट्रपतिको मर्यादामाथिको समेत हस्तक्षेप होइन र ?'
१६ साउन २०७९ मा राष्ट्रपति विद्यादेवी भण्डारीसमक्ष प्रमाणीकरणका लागि प्रस्तुत हुन गएको नेपाल नागरिकता संशोधन विधेयक २०७९ माथि उनले विभिन्न १५ बुँदामा आफ्नो विवेचना र सुझावसहित संघीय संसदमा फिर्ता पठाएकी थिइन् ।राष्ट्रपतिले सन्देशमा मूलतः प्रादेशिक पहिचान, नागरिकता प्राप्त गरेको व्यक्तिहरूका अनागरिक सन्तान, बाबुको पहिचान र सहयोगको अभावमा राष्ट्रियता निर्धारणमा समस्या भोगेका बालिगहरू र अंगीकृत नागरिकताको दायराका सम्बन्धमा छलफल प्रवर्द्धन गर्न र प्रतिनिधिसभालाई सुझाव दिन विभिन्न बुँदामा राय पठाएकी थिइन् । तर, त्यो संशोधन विधेयक जस्ताको तस्तै पुनः शीतलनिवास पुगेपछि राष्ट्रपति चरम असन्तुष्ट छिन् ।वर्तमान संशोधन विधेयकमार्फत पाँचदलीय गठबन्धन र राष्ट्रपति बीचमा एउटा 'स्याडो बक्सिङ्ग' चलिरहेको बुझ्न सकिन्छ । यो बक्सिङ्गमा अलि पछाडि बसेर संसद्को प्रमुख प्रतिपक्षी दल नेकपा एमालेले राष्ट्रपतिलाई सघाउन खोजेको आभास हुन्छ ।वर्तमान संविधानको धारा ११३ ले राष्ट्रपतिलाई कानुन निर्माण प्रक्रियामा भूमिका दिएको छ । पहिलो, संघीय संसद्को दुवै सदनबाट पारित भएर आएको विधेयक प्रमाणीकरण गर्ने, दोस्रो, सुझावसहित फिर्ता पठाउने, तेस्रो, यसरी फिर्ता पठाएको विधेयक वा संशोधन विधेयक संशोधनसहित वा जस्ताको तस्तै आएमा १५ दिनभित्र प्रमाणीकरण गर्ने । यसमा उपधारा ५ ले राष्ट्रपतिलाई अलिक बलियो बनाएको देखिन्छ । त्यो भनेको राष्ट्रपतिले प्रमाणीकरण नगरेसम्म कुनै विधेयकले कानुनको रूप धारण गर्दैन ।संविधानको यही प्रावधान हेरेर एकथरीले राष्ट्रपतिले पन्ध्र दिनसम्म नागरिकता संशोधन विधेयक प्रमाणीकरण नगरे त्यो स्वतः निष्क्रिय हुने र त्यसले पुनः संसदीय प्रक्रिया पूरा नगरेसम्म कानुनको रूप धारण नगर्ने दाबी गरिरहेका छन् । तर, यस्तो दाबी गर्नेहरूले संविधानले भनेको '१५ दिनभित्र प्रमाणीकरण गर्नेछ' भन्ने भाषालाई बेवास्ता गर्न खोजेको देखिन्छ । गणतन्त्रात्मक प्रणालीमा कानुन निर्माणको लामो इतिहास नभएको हुँदा स्वयं राष्ट्रपति कार्यालय पनि यसमा त्यति स्पष्ट छ भन्ने लाग्दैन ।राष्ट्रपतिले संघीय संसद्मा पठाएको सुझाव माथि समेत विचार गर्ने नै हुँदा, उसले आगामी संसद्लाई नागरिकता मामिलामा गहकिलो अध्ययन सामग्री दिनसक्छ । सबभन्दा महत्वपूर्ण पक्ष यसले राष्ट्रपतिको अहिलेको जिज्ञासाको पनि सम्बोधन गर्नेछ र संशोधन विधेयक राष्ट्रपतिबाट प्रमाणीकरण हुनेछ ।यो परिस्थितिमा '१५ दिनभित्र प्रमाणीकरण गर्नुपर्ने संविधानको बाध्यात्मक व्यवस्था राष्ट्रपतिबाट बेवास्ता हुन सम्भव छ ? संविधान, संविधानवाद र संवैधानिक नैतिकताले राष्ट्रपतिलाई यो छुट दिन्छ ?' यो प्रश्नको जवाफमा शीतलनिवास उच्च सूत्र भन्छ, 'राष्ट्रपति संविधानको पालक र संरक्षक समेत हो, त्यसैले संविधानको कुनै एउटा धारामा सीमित भएर मात्रै होइन, संविधानमै 'गर्नेछ' भनेर लेखिएका यस्तै अरू कतिपय संवैधानिक व्यवस्था र तिनको पालना अनि अभ्यास समेत हेरेर उहाँले आगामी कदम उठाउनुहुन्छ ।''अरू कतिपय व्यवस्थाको पालना र अभ्यास हेरेर कदम उठाउने' भनेर राष्ट्रपति कार्यालयले गर्न खोजेको संकेत चाहिं अलिक गम्भीर लाग्छ । र यसले कार्यकारी र राष्ट्रपति बीचमा नयाँ संवैधानिक विवादलाई जन्म दिनसक्छ । यसको सम्बन्ध संविधानको धारा ८१ सँग छ । जहाँ सरकारले संसद्मा प्रस्तुत गर्ने विधेयक, समसामयिक परिस्थिति, राष्ट्रिय मामिला, विदेश सम्बन्ध जस्ता विषयमा सरकारले समयमै राष्ट्रपतिलाई जानकारी गराउनुपर्ने, त्यो जानकारी प्रधानमन्त्रीमार्फत गर्नुपर्ने बाध्यात्मक व्यवस्था छ । राष्ट्रपति कार्यालय सूत्र भन्छ, 'प्रधानमन्त्री वा सरकारका तर्फबाट समयमै राष्ट्रपतिलाई जानकारी गराउनुपर्ने विषयवस्तुमा जानकारी नगराएपछि राष्ट्रिय महत्वका मामिलामा एकैचोटि कानुन बनेपछि मात्रै राष्ट्रपतिलाई थाहा हुने

(बाँकी तेश्रो पेजमा)

डेंगीबाट बच्ने उपायहरू:
१.पूरै शरिर ढाक्ने लुगा लगाउने ।
२.घरको झ्याल ढोकामा लामखुट्टे नछिर्ने जाली हाल्ने ।
३.बिहान, दिउँसो, राती जुनसुकै बेला झुल लगाएर मात्र सुत्ने.
४.पानी जम्न सक्ने ठाउँमा पानी जम्न नदिन नियमित सफा गरौं ।
५.आफ्नो घर वरिपरि, कार्यस्थल र सार्वजनिक ठाँउहरूमा पानी जम्न नदिने ।
देवताल गाउँपालिका , बारा

डेंगीबाट बच्ने उपायहरू:
१.पूरै शरिर ढाक्ने लुगा लगाउने ।
२.घरको झ्याल ढोकामा लामखुट्टे नछिर्ने जाली हाल्ने ।
३.बिहान, दिउँसो, राती जुनसुकै बेला झुल लगाएर मात्र सुत्ने.
४.पानी जम्न सक्ने ठाउँमा पानी जम्न नदिन नियमित सफा गरौं ।
५.आफ्नो घर वरिपरि, कार्यस्थल र सार्वजनिक ठाँउहरूमा पानी जम्न नदिने ।
प्रसौनी गाउँपालिका,बारा

डेंगीबाट बच्ने उपायहरू:
१.पूरै शरिर ढाक्ने लुगा लगाउने ।
२.घरको झ्याल ढोकामा लामखुट्टे नछिर्ने जाली हाल्ने ।
३.बिहान, दिउँसो, राती जुनसुकै बेला झुल लगाएर मात्र सुत्ने.
४.पानी जम्न सक्ने ठाउँमा पानी जम्न नदिन नियमित सफा गरौं ।
५.आफ्नो घर वरिपरि, कार्यस्थल र सार्वजनिक ठाँउहरूमा पानी जम्न नदिने ।
बिश्रामपुर गाउँपालिका,बारा